

Nr 60.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar; given Stockholms slott den 3 februari 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt i punkterna 1:o—5:o.

GUSTAF.

Sven Linders.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Linders anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning åtskilliga ärenden angående försäljning av kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar, vilka ärenden synts böra föranleda framställning till riksdagen, samt anför härom följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 51 häft. (Nr 60.)

1:o.

[1.]
Hjortshög nr
4 och 7 i
Malmöhus
län.

Under september 1921 har arrendeuppskattning i författningsenlig ordning hållits å den för domänfondens räkning mot en årlig avgift av 2,940 kronor till den 14 mars 1924 utarrenderade kronoegendomen Hjortshög nr 4 och 7 om 1½ mantal i Kropps socken av Malmöhus län. Av instrumentet över berörda förrättning med tillhörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren Ludvig Engzell 1920 kompletterad karta över egendomen med beskrivning, inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen 10 kilometer från Hälsingborgs stad och sockerfabrik samt 4 kilometer från Mörarps och Påarps järnvägsstationer, består av tre skiften: hemskiftet, det på över 2 kilometers avstånd därifrån belägna utskiftet samt torvmosseskiftet, 1.5 kilometer från gården. Förutom 3.048 hektar impediment samt del i samfällighet har egendomen en areal av 95.130 hektar, därav 92.783 hektar tomt och åker samt 2.347 hektar äng och odlingsmark. I arealen har därvid inräknats den å kartan med litt. C betecknade mark om 0.210 hektar, varemot det å kartan med ägofiguren nr 31 b utmärkta området om 0.262 hektar, som, ehuru tillhörande skattehemmanet Hjortshög nr 3, i förberörda ägobeskrivning inräknats i egendomens areal, icke medtagits.

I anledning av därom gjorda ansökningar hava uppskattningsmännen föreslagit, att följande två lägenheter måtte med nedan angivna områden upplåtas till egna hem, nämligen

1) det område, som å kartan omfattar ägofiguren nr 40 jämte den därintill belägna, av heldragen blyertslinje avgränsade delen av ägofiguren nr 36, utgörande tillhopa 0.470 hektar, vilket område saluvärderats till 1,000 kronor; samt

2) torvmosseskiftet, å kartan utmärkt med ägofigurerna nr 64—67 med en areal av 2.436 hektar, därav 2.326 hektar tomt och åker, vilket skifte saluvärderats till 2,800 kronor.

Den under 1) upptagna lägenheten har föreslagits att hembjudas målaren Olof Karlsson, som äger därå befintliga byggnader. Lägenheten under 2) har ansetts böra hembjudas Johanna Dahlkvist, som äger å denna lägenhet uppförda byggnader.

Vidare hava uppskattningsmännen i anledning av framställning av Kropps församling och hemmansägarna i Hjortshögs by föreslagit, att till församlingen, vars skolhus låge på byns gemensamma, å kartan

med ägofiguren nr 46 utmärkta grustag, måtte försäljas det område om 0.85 hektar omkring grustaget, som å kartan omfattar delar av ägofigurerna nr 23, 24, 25 och 27 och avgränsats med heldragen blyertslinje. Förvärvet av området avsåge tillgodoseende av en nödvändig utvidgning av skolans lekplan, vilket bäst låte sig göra genom användning av mellersta delen av ägofiguren nr 46, vilken del i grustaget i själva verket vore helt förbrukad. I kompensation därför begärde emellertid byn ersättning genom utvidgning av grustaget till kronoegendomens angränsande mark. Då skoltomten även behövde utvidgas något åt väster, syntes det uppskattningsmännen lämpligast att nu försälja ovan därtill tillstyrkta område till Kropps församling, som sedan finge mellan sig och Hjortshögs byamän uppdelat området. Områdets saluvärde har uppskattats till 2,125 kronor.

Uppskattningsmännen hava slutligen föreslagit visst ägoutbyte med Hjortshög nr 3.

Länsstyrelsen har icke haft något att erinra mot vad sålunda vid förrättningen förekommit.

Domänstyrelsen har ej heller haft något att erinra i anledning av uppskattningsmännens förslag samt hemställt om åtgärder för ägoutbytet.

Jag tillstyrker de föreslagna försäljningarna och får alltså, under framhållande att med beslut beträffande det ifrågasatta ägoutbytet bör anstå, tills riksdagen meddelat sitt beslut om försäljningarna, hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

Departements-
chefen.

dels att förenämnda under 1) och 2) angivna områden av kronoegendomen 1 $\frac{1}{3}$ mantal Hjortshög nr 4 och 7 i Kropps socken av Malmöhus län må var för sig försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar,

dels ock att av samma egendom ovan angivna område 0.85 hektar, å den i ärendet företedda kartan omfattande delar av ägofigurerna nr 23, 24, 25 och 27, må till Kropps församling försäljas mot en köpeskilling av 2,125 kronor att tillträdet kontant erläggas till länsstyrelsen i länet samt under villkor i övrigt, att församlingen skall vidkännas de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader även-

som i gränsen mellan området, å ena, och egendomens övriga mark, å andra sidan, uppsätta och för framtiden underhålla lämpligt stängsel.

2:o.

[2.]
Båröd nr
1 Övergård
jänte lägen-
heten Myr-
hagen nr 1,
en äng, samt
Båröd nr 2
Nedergård i
Göteborgs och
Bohus län.

Vid en 1921 hållen förrättning för uppgörande av förslag till förnyad utarrendering från den 14 mars 1924 av de mot en årlig avgäld av 850 kronor tillsammans utarrenderade kronoegendomarna förra hovsmedsbostället 1 mantal Båröd nr 1 Övergård jänte lägenheten Myrhagen nr 1, en äng, samt förra mönsterskrivarbostället 1 mantal Båröd nr 2 Nedergård, båda i Högås socken av Göteborgs och Bohus län, har förslag väckts om försäljning av vissa områden av egendomarna. I skrivelse den 10 januari 1922 har domänstyrelsen underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning samt därvid överlämnat ärendet tillhörande handlingar, varibland två av distriktslantmätaren B. H. Lundholm 1921 över egendomarna upprättade kartor med tillhörande beskrivningar.

Av handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Egendomarna, som äro belägna 2.4 mil från Uddevalla och 2 mil från närmaste järnvägsstation, Högstorp, å Bohusbanan, innefatta en sammanlagd areal av 179.664 hektar, därav 56.026 hektar inrösningsjord, 120.073 hektar avrösningsjord och 3.565 hektar impediment.

Å egendomarna finnas lägenheterna Klätte I, Klätte II, Vasshagen och Kvarntorpet med Snurremyren, samtliga belägna å Båröd Övergård ävensom Nybygget och Trättarekullen å Båröd Nedergård.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att berörda lägenheter med undantag av Kvarntorpet med Snurremyren, vilket enligt uppskattningsmännens åsikt fortfarande borde bibehållas i statsverkets ägo, skulle med innehav, som å ovanberörda kartor med blyertslinjer utmärkts, hembjudas nuvarande innehavare, vilka ägde å lägenheterna befintliga byggnader och vilka förklarar sig önska förvärva områdena till egna hem.

De till försäljning avsedda lägenheterna, som av uppskattningsmännen beräknats komma att omfatta nedan angivna arealer, hava åsatts följande saluvärden.

Lägenhetens namn	Innehavare	Areal, hektar		Summa	Saluvärde kronor
		inrösn.-jord	avrösn.-jord		
Klätte I	Johan Karlsson	2.527	0.943	3.470	1,300
Klätte II	Charlotta Johansson	0.459	0.389	0.848	235
Vasshagen	Karl Johansson	1.689	3.040	4.729	1,145
Nybygget	Oskar Johansson	1.438	0.640	2.078	845
Trättarekullen	Gustaf Sundström	1.833	1.270	3.103	1,100

Länsstyrelsen, vederbörande skogsstatstjänstemän och domänstyrelsen hava icke haft något att erinra mot uppskattningmännens förslag.

Då även jag anser mig böra biträda förslaget ifråga, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, Departementis-
chefen.

att ovan omförmälda lägenheter Klätte I, Klätte II, Vasshagen, Nybygget och Trättarekullen må med ovan angivna områden från kronoegendomarna 1 mantal Båröd nr 1 Övergård jämte lägenheten Myrhagen nr 1, en äng, samt 1 mantal Båröd nr 2 Nedergård, båda i Högås socken av Göteborgs och Bohus län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från kronoegendomar med rätt för köpare till fri utfartsväg över huvudgården ävensom förbehåll för kronan om rätt till väg över lägenheten Nybygget till den bakom liggande, huvudgården tillhörande skogsmarken.

3:o.

Kronoegendom $\frac{1}{2}$ mantal Kleverud nr 1 i Frändefors socken av Älvsborgs län är utarrenderad till den 14 mars 1923 mot ett årligt arrende av 1,300 kronor. Vid 1920 hållen förrättning för uppgörande av förslag till förnyad utarrendering av egendomen har förslag väckts om försäljning av vissa områden från densamma, och har domänstyrelsen i skrivelse den 7 januari 1922 underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning samt därvid överlämnat ärendet tillhörande handlingar, varibland en av distriktslantmätaren greve C. G. Taube 1919 över egendomen upprättad karta med beskrivning.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 7 kilometer från Vänersborg och 3

[3.]
Kleverud
nr 1 i Älvs-
borgs län.

kilometer från Bjurhems järnvägsstation å Göteborgs—Bergslagernas järnväg, innehåller en areal av 292.428 hektar, därav 81.830 hektar åker och tomt, 8.128 hektar äng, 197.340 hektar skogsmark och 5.130 hektar impediment.

Å egendomen finnas torpen Vispedalen och Sannerud samt lägenheterna Krogen, Korpås, Kavelbron, Sannerud, Mossen, Hagen och Vispedalen.

Åbyggnaderna å torpen Sannerud och Vispedalen tillhöra kronan.

Lägenheterna Krogen och Sannerud äro bebyggda med innehavaren tillhöriga hus. Husen å lägenheten Kavelbron tillhöra kronoegendomens arrendator.

Lägenheterna Korpås, Mossen, Hagen och Vispedalen äro obbyggda.

Lägenheterna Krogen och Korpås innehavas och brukas av Lars Andersson. Såväl denne som hans son Lars Johan Larsson eller Andersson hava hos uppskattningsmännen förmått sig önska av egendomen inköpa var sin egnahemslägenhet. Därjämte har J. O. Olsson i Lund, Frändefors, av uppskattningsmännen känd såsom hederlig och skötsam, gjort framställning att såsom egnahemslägenhet få inköpa lägenheten Korpås.

Uppskattningsmännen hava i anledning härav föreslagit, att från egendomen skulle avskiljas och till egnahemslägenheter var för sig upplåtas dels lägenheterna Krogen och Korpås, den förra omfattande å ovanberörda karta ägofigurerna nr 60—130, den senare ägofigurerna nr 131—191, dels ock ett område, beläget öster om lägenheten Krogen, omfattande ägofigurerna nr 1—59.

Lägenheterna hava med nedan angivna arealer åsatts följande saluvärden:

Lägenhetens namn	Areal hektar					Saluvärde Kronor
	Åker	Äng	Skog	Impediment	Summa	
Krogen	6.882	0.218	7.407	0.078	14.080	3,350
Korpås	3.197	0.051	6.158	0.045	9.446	1,900
Området öster om Krogen.....	8.077	1.197	4.866	0.294	14.484	3,150

I saluvärdena ingår icke värdet av den å lägenheterna växande skogen, vilken av uppskattningsmännen föreslagits skola avverkas, innan försäljning av lägenheterna ägde rum.

Länsstyrelsen har biträtt uppskattningsmännens förslag.

Överjägmästaren i västra distriktet, som visserligen icke haft något att erinra mot dispositionsförslaget, har dock ansett sig böra ifrågasätta, huruvida icke lämpligen hela det sydost om inägoområdet liggande skogs-komplexet med därå befintliga torpen Vispedalen och Sannerud borde avsättas till kronopark. I sådant fall skulle de av uppskattningsmännen till försäljning föreslagna lägenheterna Korpås, Krogen och det öster om den sistnämnda belägna området bibehållas såsom dagsverkstorp under egendomen. Komme emellertid omförmälda lägenheter att, såsom uppskattningsmännen hemställt, avyttras, förefunnes enligt överjägmästarens åsikt ingen anledning att innan försäljningen avverka den å lägenheterna växande skogen, utan borde densamma ingå i lägenheternas försäljning.

Domänstyrelsen har funnit sig böra biträda uppskattningsmännens förslag beträffande försäljning av lägenheterna ifråga, därvid lägenheterna Korpås och det öster om Krogen belägna området syntes styrelsen böra, i enlighet med gjorda ansökningar, hembjudas till respektive J. O. Olsson och Lars Johan Larsson eller Andersson. Till lägenheten Krogen torde innehavaren av densamma Lars Andersson jämlikt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar vara berättigad till hembud.

Styrelsen har i likhet med överjägmästaren funnit lämpligast, att i lägenheternas försäljning jämväl inginge försäljning av å samma lägenheter växande skog. Ifrågavarande skog hade vid en på styrelsens föranstaltande verkställd värdering befunnits äga ett värde av 455 kronor å lägenheten Krogen, 1,015 kronor å lägenheten Korpås och 471 kronor å den tredje lägenheten, med vilka belopp lägenheternas saluvärden sålunda skulle komma att ökas.

De totala saluvärdena bleve därigenom för Krogen 3,805 kronor, för Korpås 2,915 kronor och för det öster om Korpås belägna området 3,621 kronor.

Jag ansluter mig till domänstyrelsens förslag och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, *Departements-
chefen.*

att ovan omförmälda lägenheterna Korpås, Krogen samt det öster om sistnämnda lägenhet belägna området av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Kleverud nr 1 i Frändefors socken av Älvsborgs län må var för sig med ovan angivna arealer och till av domänstyrelsen

föreslagna saluvärden försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med rätt till hembud beträffande lägenheten Korpås för J. O. Olsson och beträffande det öster om Krogen belägna området för Lars Johan Larsson eller Andersson.

4:o.

[4.]
Kronoparken
Edsberg.

I punkten 18 av propositionen nr 65 till 1916 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva,

dels att de till förra häradshövdingbostället 1 mantal Södra Edsberg nr 1 i Segerstads socken av Värmlands län hörande lägenheterna Ranviken, Bråten, Liljenäsgärdet samt Myggerud med Bränna måtte var för sig med i statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 4 februari 1916 angivet område från egendomen upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

dels ock att egendomens huvudgård måtte med av domänstyrelsen föreslaget område försäljas å offentlig auktion till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor med förbehåll om rätt för kronan att uppbära oredovisad nybyggnadssumma.

I sitt utlåtande över förslaget (nr 47) anförde jordbruksutskottet följande.

Förslaget om försäljning av lägenheterna Bråten och Liljenäsgärdet föranledde icke någon utskottets erinran. Beträffande däremot lägenheten Myggerud med Bränna kunde utskottet med hänsyn till det i förhållande till lägenhetens saluvärde höga värdet av å densamma växande skog ej tillstyrka försäljning av lägenheten på sätt föreslagits.

Vad anginge torpet Ranviken kunde utskottet icke heller biträda det föreliggande förslaget om försäljning därav, alldenstund utskottet ansåge, att detsamma med hänsyn till dess läge lämpligen borde reserveras för skogsstatens behov.

Beträffande slutligen huvudgården hade till utskottets kännedom kommit, att egendomens arrendator, som vore 62 år gammal, innehaft egendomen i 28 år och därunder försatt densamma i god kultur. Med hänsyn härtill och då arrendatorn enligt vad utskottet likaledes inhämtat befunne sig i sådana omständigheter, att han näppeligen torde kunna uppträda som spekulant å fastigheten samt förklarar sig önska bibehålla arrendet ifråga, syntes utskottet billigheten bjuda, att arrendatorn finge begagna sig av den optionsrätt, vartill han, enligt vad handlingarna i ärendet gäve vid handen, förordats. Utskottet föranleddes sålunda att avstyrka Kungl. Maj:ts framställning i denna del.

Utskottets förslag blev av riksdagen bifallet.

Genom brev den 2 juni 1916 förordnade Kungl. Maj:t, att de

delar av kronodomänen, som bibehölles i kronans ägo, skulle från och med den 14 mars 1917 avsättas till kronopark. Denna park erhöll namnet kronoparken Edsberg.

Genom skogsstatens försorg blev inägojorden till huvudgården jämte torplägenheten Myggerud med Bränna utarrenderad för tiden till den 14 mars 1922 till förutvarande arrendatorn Carl Carlsson, vilken arrendeupplåtelse förlängts till den 14 mars 1923. Arrendet utgår med 600 kronor för år.

I skrivelse till domänstyrelsen den 8 maj 1920 har nu jägmästaren i reviret anfört följande.

Under de år, som förflutit sedan huvudgården i administrativt hänseende stått under skogsstaten, hade i intet fall inträffat, att arrendatorn, vilken varit ovillig åtaga sig arbete för skogsväsendets räkning, behöft anlitas för verkställande av körslor för skogsbruket å kronoparkerna Edsberg och Eriksberg, utan hade förekommande körning av skogsprodukter till skäligen priser utförts av andra jordägare i trakten. Revirförvaltningen hade sålunda hittills ej haft minsta gagn av att huvudgården tillhörde kronoparken. Då för framtiden kunde förutsättas, att ingen svårighet komme att inträda för skogsförvaltningen att få nödiga körslor utförda på de nämnda kronoparkerna, syntes det jägmästaren vara fullkomligt onödigt att i statens ägo kvarhålla en jordbruksdomän av den storlek huvudgården med underlydande Myggerud och Bränna intoge. De dryga kostnader, varmed staten hade att under närmaste år räkna för reparationer och nybyggnader av egendomens åbyggnader, vore ej heller ägnade att stödja intresset för gårdens bevarande i statens ägo. Sagda reparationer och nybyggnader komme sannolikt att draga en kostnad av 25,000 å 30,000 kronor, vilket kapital statsverket ej kunde påräkna få förräntat och amorterat genom inflytande arrendeavgifter. Allt talade för att kronan gjorde klokt i att avyttra denna egendom med därunder hörande lägenheterna Myggerud och Bränna ju förr dess hellre, och skulle denna försäljning utan tvivel tillföra kronan en betydande köpeskillning, om till tomt, åker och ängsmark även lades det i skogshushållningsplanen för kronoparken Edsberg ej medtagna skogsskiftet invid Myggerud och Bränna, vilket skifte omfattade omkring 5 hektar skogsmark.

Skulle hinder anses föreligga för förnyat upptagande av frågan om egendomens försäljning, vore utan tvivel lämpligt att med hänsyn till egendomens storlek ställa densamma under vederbörande domänintendents uppsikt.

Överjägmästaren har vid överlämnandet av denna skrivelse till domänstyrelsen förklarat sig icke hava annan erinran än att då huvudgården Södra Edsberg med lägenheterna Myggerud och Bränna en gång tillagts kronoparken Edsberg, det ej syntes föreligga skäl att åter lägga densamma under domänintendenten.

Den 4 juni 1920 anhöll domänstyrelsen hos länsstyrelsen i Värmlands län om förordnande för vederbörande domänintendent att verkställa salu- och arrendevärdering av de utarrenderade inägoområdena.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 51 häft. (Nr 60.)

Domänstyrelsen har därefter i skrivelse den 20 december 1921 underställt Kungl. Maj:ts fråga om försäljning av dessa områden.

Av vid nyssnämnda förrättning upprättat protokoll ävensom övriga ärendet tillhörande handlingar inhämtas bland annat följande.

Egendomen är belägen 6 kilometer från Vålbergs järnvägsstation och 10 kilometer från Edsvalla järnvägsstation, båda å Bergslagsbanan.

Den del av kronoparken, som ingår i uppskattningen, omfattar:

tomt och åker	51.1840 hektar
äng	3.6470 »
skogsmark	38.0800 »
impediment	0.6085 »

Summa 93,5195 hektar.

Åbyggnaderna vid huvudgården äro gamla men i huvudsak väl underhållna samt tillräckliga för egendomens behov. Ladugården är dock sedan flera år utdömd och behöver snarast ombyggas.

Torplägenheten Myggerud med Bränna innehaves sedan 15 år av Karl Andersson. Husen bestående av stuga, ladugård med loge och två lador samt bod tillhöra kronan och äro i gott stånd.

Uppskattningsmännen hava förklarat sig icke kunna dela jägmästarens uppfattning angående försäljning av huvudgården. Visserligen torde nu ej vara behov av jordbruket för kronoparkens räkning, men det vore alltid fördelaktigt för en skogsägare att kunna disponera dragare och folk. Dessutom vore egendomen av den beskaffenhet och storlek, att den som jordbruksegendom väl försvarade sin plats. Arrendatorn hade skött egendomen synnerligen väl och förtjänade förty hembud å arrenderätten.

Däremot hava uppskattningsmännen tillstyrkt, att torplägenheten Myggerud med Bränna jämte visst skogsområde försålles till eget hem till nuvarande brukaren.

Verkställd saluvärdering har givit följande resultat:

1) för huvudgården, bestående av tre inägoskiften och två skogsskiften,

	Areal hektar	V ä r d e kronor
tomt och åker	42.543	42,543
äng	2.006	401
skogsmark	26.180	785
impediment	0.135	
ståndskogen	—	27,050
Summa	70.864	70,779,

som avrundats till 71,000 kronor, samt

2) för torplägenheten Myggerud med Bränna i ett skifte

	Areal hektar	V ä r d e kronor
tomt och åker	8.6410	5,160
äng	1.6410	328
skogsmark	11.9000	357 5,845
impediment	0.4735	
ståndskogen	—	2,127
	Summa 22.6555	7,972,

eller i avrundat tal 8,000 kronor.

Till jämförelse må angivas, att vid försäljningsförslaget 1916 lägenheten tillagts en areal av 34.6755 hektar, därav 23.9200 hektar skogsmark, samt åsatts ett saluvärde av 8,100 kronor, därav 5,567 kronor för växande skog. Under det att då ståndskogens värde vid lägenheten beräknades till 69 procent av det hela lägenheten åsatta värdet, utgör denna procentsats vid nu föreliggande förslag endast 27 procent. Den skogstrakt, som fränskilts lägenhetslotten, har i stället tillagts huvudgården.

Överjägmästaren i Bergslagsdistriktet tillstyrker uppskattningsmännens förslag om försäljning av torplägenheten och anser i likhet med jägmästaren, att jämväl huvudgården bör försälas. Länsstyrelsen delar överjägmästarens uppfattning.

Domänstyrelsen har på av jägmästaren anförda skäl likaledes förordat försäljningen av såväl huvudgården som torplägenheten.

Jag tillstyrker försäljning av torplägenheten Myggerud jämte Bränna med det område, som nu ifrågasatts. Departements-
chefen.

Däremot kan jag icke finna att för försäljning av huvudgården anförts skäl, som böra därtill föranleda. Tvärtom synes mig vad riksdagen 1916 anført för egendomens bibehållande allt fortfarande äga sin giltighet.

Huruvida det är lämpligt, att egendomen fortfarande förvaltas såsom kronopark, synes med hänsyn till vad i ärendet anförts vara tvivel underkastat. Frågan härom torde emellertid icke böra avgöras, förrän riksdagens beslut ifråga om torplägenhetens försäljning föreligger.

Jag hemställer alltså nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheten Myggerud med Bränna må med ovan angivet område från kronoegendomen 1 mantal

Södra Edsberg nr 1 i Segerstads socken av Värmlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

5:o.

[5.]
Älmhult nr 2
Östergården i
Kronobergs
län.

Förra fanjunkarbostället $\frac{3}{4}$ mantal Älmhult nr 2 Östergården i Urshults socken av Kronobergs län är upplåtet på arrende till den 14 mars 1922 mot ett årligt arrende av 912 kronor. Under 1919 har å egendomen hållits arrendeuppskattning. Domänstyrelsen har uppdragit åt länsstyrelsen i Kronobergs län att gå i författning om egendomens skötsel och vård under en tid av ett år, räknat från arrendetidens utgång.

Egendomen, som angränsar den nordost om densamma liggande kronoparken Hackekvarn, är belägen 0.5 mil från Sjöryds station å Norraryd—Kvarnamåla järnväg och innehåller en areal av 225.089 hektar, därav 30.132 hektar åker och tomtmark, 25.076 hektar ängsmark, 167.329 hektar avrösningsjord och 2.552 hektar impediment.

Över egendomen finnes en av vice kommissionslantmätaren A. W. Lundberg 1880 upprättad och av extra lantmätaren E. Jung 1918 kopierad och kompletterad karta med beskrivning.

Till egendomen höra ålfisken vid Hackekvarn och Ekefors i Mörrumsån.

Å egendomen finnas torpen Ekedalen, Markalyckan, Gamla Ryssatorpet och Nya Ryssatorpet, samtliga bebyggda med staten tillhöriga hus, ävensom lägenheten Myratorpet, vars hus tillhöra lägenhetens nuvarande brukare. Därjämte finnas å egendomen två backstugor, nämligen dels den s. k. Mårds stuga eller Karlstorp, som äges av nuvarande innehavaren och är belägen å området till Nya Ryssatorpet, dels ock den s. k. Svarvarens stuga, som likaledes äges av nuvarande innehavaren samt ligger på torpet Markalyckans område.

Innehavarna av torpen Ekedalen, Nya Ryssatorpet och Gamla Ryssatorpet, vilka brukat sina torp i mera än fem år, hava hos uppskattningsmännen gjort framställning om att få till egnahem inköpa respektive innehav. Enahanda ansökning har gjorts av brukaren av lägenheten Myratorpet samt av ägaren till den å Markalyckans ägoområde liggande backstugan.

Uppskattningsmännen, som ansett en uppdelning av egendomen lämplig, hava förordat egendomens styckande i sex delar, nämligen lotterna litt. A + C eller huvudgården jämte Markalyckan, litt. B eller Ekedalen, litt. D eller Myratorpet, litt. E eller Nya Ryssatorpet, litt. F eller Gamla Ryssatorpet och litt. G eller Svarvarens stuga.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att av berörda lotter följande med nedan angivna arealer och saluvärden skulle hembjudas respektive innehavare, nämligen:

Litt.	Lägenhetens namn	Areal hektar					Saluvärde kronor	Därav för skog kronor
		åker	äng	avrösningsjord	impediment	Summa		
B	Ekedalen	1.9730	2.2660	8.3750	—	12.6140	11,385	8,684
D	Myratorpet	3.8630	3.7640	11.4580	0.0530	19.1880	13,745	10,521
E	Nya Ryssatorpet	4.5260	3.3360	9.4300	0.1370	17.4290	8,295	4,038
F	Gamla Ryssatorpet	3.3770	3.0340	13.2720	0.1600	19.8430	12,060	8,670
G	Svarvarens stuga	0.2800	0.0100	1.3400	0.0070	1.6370	520	—

Egendomen i övrigt — lotterna litt. A och litt. C — skulle bibehållas i kronans ägo enligt uppskattningsmännens förslag.

Uppskattningsmännen hava tillika föreslagit, att, innan försäljning av lotterna litt. B, D och F. ägde rum, avverkning å den å nämnda lotter varande skogen skulle verkställas till sådant omfång, att endast nödigt husbehovsvirke å lotterna återstode, ävensom att vid försäljning av lotten litt. E i blivande köpekontrakt förbehåll skulle göras om rätt för ägaren av den å området belägna backstugan »Mårds stuga» eller Karlstorp Amanda Pettersson ävensom för hennes moder Kristina Mård att, så länge någon av dem levde, mot en årlig avgäld av fem kronor, som skulle erläggas till blivande ägare av lotten, bebo backstugan och till denna bruka kringliggande område, upptagande å ovanberörda karta inlagda ägofigurerna nr 315, 316 och 317 med en areal av 0.169 hektar, därav 0.140 hektar åker och 0.029 hektar äng.

Vederbörande skogsstatstjänstemän, som biträtt uppskattningsmännens dispositionsförslag i övrigt, hava emellertid föreslagit, att jämväl lotten litt. B skulle i kronans ägo bibehållas och tillika med lotterna litt. A och litt. C sammanslås med kronoparken Hackekvarn för vinnande av naturligare begränsning av denna.

Beträffande den av uppskattningsmännen förordade avverkningen av skog å försäljningslotterna litt. D och litt. F hava skogsstatstjänstemännen hemställt, att dylik icke skulle äga rum, samt föreslagit att, nämnda lotter liksom även lotterna litt. E och litt. G skulle med därå

förefintlig skog försäljas till av uppskattningsmännen åsatta totala saluvärden.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har instämt i de av skogsstats-tjänstemännen gjorda uttalandena.

Domänstyrelsen har anfört, att styrelsen i likhet med vad såväl uppskattningsmännen som vederbörande ortsmyndigheter förordat, hölle före, att de med litt. D, E, F och G å ovanberörda karta betecknade lotterna lämpligen borde frånskiljas egendomen och hembjudas respektive innehavare, samt att vid försäljning av lotten litt. E av uppskattningsmännen föreslaget förbehåll om viss rätt för innehavarna av den å lotten varande backstugan borde inryckas i blivande köpekontrakt.

Ifråga om uppskattningsmännens förslag att avverka överflödig skog å lotterna litt. D och litt. F har styrelsen i likhet med skogsstats-tjänstemännen ansett, att försäljning av nämnda lotter borde ske med bibehållande av därå växande skog.

Vidare har styrelsen funnit sig böra biträda den uppfattningen, att egendomen i övrigt eller det område, som å förberörda karta betecknats med litt. A, B och C måtte i kronans ägo bibehållas.

Departements-
chefen.

Jag instämmer med domänstyrelsen och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att de lotter av kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Älmhult nr 2 Östergården i Urshults socken av Kronobergs län, som å ovanberörda i ärendet företedda karta betecknats med litt. D, E, F och G, må, var för sig med ovan angiven areal, försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnabemslägenheter från kronoegendommar, med förbehåll beträffande lägenheten litt. E om rätt för Amanda Pettersson ävensom för hennes moder Kristina Mård att, så länge någon av dem lever, mot en årlig avgäld av fem kronor till lägenhetens ägare, kvarbo å den å lägenheten belägna backstugan, kallad »Mårds stuga» eller Karlstorp, samt bruka kringliggande med fig. 315, 316 och 317 å förenämnda karta betecknade område.

Statsrådets övriga ledamöter instämma i vad departementschefen hemställt uti de under 1:o—5:o här ovan antecknade ärenden.

Hans Maj:t Konungen behagar härtill lämna bifall samt förordnar, att proposition i dessa ärenden skall med den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Julius Söderhjelm.
